Procesul lui Corneliu Zelea Codreanu

(Urmare din pag. 11)

găm de ce spune textul, şi suntem obligaţi s'o facem art. 290, fiindcă vrem să rămână constant în acest proces, contrar de orice crede oricine, că noi vrem să ne judecăm. Noi vrem să ne judecăm. Şi atunci vă rog să aplicaţi art. 290.

„Dacă procedura nu este îndeplinită pentru vre-unul din martorii chemaţi, aceasta nu va împiedeca luarea interogatoriului învinuitului, ascultarea celorlalţi martori prezenţi sau luarea oricărei măsuri, după care instanţa va statua, dacă este loc, sau nu, să se amâne judecarea pricinei".

Deci facem uz de dreptul pe care ni-l dă art. 290. Vom proceda la interogator, vom asculta martorii prezenţi, vom face totul, însă aceşti martori de fapt trebue să ne fie aduşi, fiindcă noi n'avem putere să-i aducem.

Iată pentruce vă rugăm respectuos a primi concluziunile noastre şi dispune amânarea procesului până ce vor fi aduşi aceşti martori de fapt.

D. PRIM PREŞEDINTE: D-prim procuror are cuvântul.

D. PRIM PROCUROR: D-le preşedinte şi d-lor judecători, sunt în acord cu onorata apărare în ceeace priveşte concluziunile, nu însă şi cu considerentele. Ar fi inutil să desvolt în faţa dv argumentele care m'ar împiedeca şi m'au împiedecat chiar să fiu de acord cu justificarea pe care o prezintă apărarea pentru a ajunge la concluziunea la care s'a oprit: anume, să ceară onor trib. aplicarea art. 290 din codul justiţiei militare.

Intrucât şi d-lor ca şi noi suntem animaţi de a proceda la judecarea procesului, bine înţeles cu paza formelor legale, deaceea socot că ar fi inutil să răpesc timpul onoratului tribunal de vreme ce în concluziuni sunt de acord cu onorata apărare.

D. prim preşedinte: se ia act

Suspend şedinţa pentru deliberare.

Şedinţa se suspendă.

La redeschidere, d. prim preşedinte, col. magistrat CONST. DUMITRIU: deliberând asupra ultimului incident uneşte incidentul cu fondul.

Martorii absenţi vor fi aduşi cu mandate telegrafice.

Martorii se vor prezenta azi, 24 Mai, la ora 8,30.

Ordonanţa definitivă

D. grefier P. Tudor dă apoi citire ordonanţei definitive de trimitere în judecată, pe care am publicat-o în ziarul cu data de 18 Maiu.

Lectura ordonanţei durează dela ora 12 până la 1 fără zece minute.

Precum se ştie, ordonanţa închee dispunând trimiterea inculpatului în judecată pentru crima de trădare (art. 191 c. p.), delictul de uneltire contra ordinei sociale (art. 209) şi crima de răzvrătire (art. 210 c. pen.).

Se citeşte apoi deciziunea de trimitere în judecată, dela Camera de acuzare militară.

După ce d. av. COSMOVICI roagă pe d. preşedinte să ia act că avocaţii posedă, pentru nevoia apărării, câteva cărţi cari interesează procesul, cerând ca acestea să nu fie socotite drept material subversiv, — d. preşedinte col. Dumitru ridică şedinţa la ora 1, anunţând şedinţa viitoare pentru după amiază la ora 4 jum.

Şedinţa de după amiază

D. prim preşedinte, colonel magistrat DUMITRU CONSTANTIN:

Ordonanţa definitivă şi decizia Camerii de punere sub acuzare fiind citite, legea vă dă dreptul să propuneţi tot ce credeţi că este util pentru apărare.

In acelaş timp, previn onorata bancă a apărării, că conform art. 291 este datoare să se exprime cu deferenţă faţă de instanţă.

D. prim procuror, maior magistrat IONESCU RADU:

D-le preşedinte, mai înainte ca acuzatul să păşească la dezvoltarea mijloacelor sale de apărare v'aşi ruga să-mi permiteţi să vă aduc la cunoştinţă şi să vă rog în acelaşi timp să bine voiţi a organiza interogatoriul care se la, întrucât învinuitul, fiind dat în judecată pentru trei fapte distincte şi anume: crimă de trădare, delict de uneltire contra ordinei sociale şi crimă de răzvrătire, urmează a se sistematiza expunerea ce se va face şi pe care trebue să o facă, întrucât în ceeace priveşte infracţiunea prevăzută de art. 209 şi anume delictul de uneltire contra ordinei sociale, urmează a se ţine şedinţă secretă, potrivit art. 274 din C. J. M.

D. av. SEBASTIAN RADOVICI: asupra cererii d-lui prim procuror, d-le preşedinte, noi apărarea având la dispoziţie parte din dosare, le-am studiat împreună cu inculpatul şi am avut grija, prevenind chiar observaţia pe care a făcut-o chiar d. prim procuror, să căutăm să fie sistematizate explicaţiunile pe care are dreptul şi este chemat să le dea înaintea dvs. Aşa că, în privinţa aceasta, inculpatul având în vedere ordonanţa, având în vedere capetele principale de învinuire va răspunde precis la fiecare şi nu va căuta să vă răpească decât timpul necesar la care are dreptul pentru complecta sa desvinovăţire.

In acelaş timp ţinem să vă declarăm că nimic din ceeace va declara nu va fi de natură să provoace măsura unei şedinţe secrete; dinpotrivă, cred că şi judecata aceasta care se face la lumina zilei, are tot interesul să se cunoască explicaţiile pe care le va da inculpatul.

Ordonanţa de trimitere în judecată a fost publicată în toate ziarele, este cunoscută dela un capăt la altul al ţărei şi ar fi curios, ar fi bizar chiar, ca atunci când cel dat în judecată pe o asemenea incriminare gravă să nu poată să se explice decât în şedinţă secretă, să ştie că desbaterile nu ajung în opinia publică. Atunci măsura ar fi ilegală şi nedreaptă.

Dv. aveţi puteri suverane ca atunci când veţi constata contrar declaraţiilor noastre, că prin declaraţiile pe care le face inculpatul se ating chestiuni cari privesc ordinea în Stat, de aşa natură încât ar necesita o desbatere secretă la momentul oportun să luaţi măsura pe care o credeţi. Dar până atunci vă rog să ascultaţi în şedinţă publică, în faţa opiniei publice a ţării explicaţiile şi desvinovăţirile pe cari, pe larg, în mod precis şi cu sufletul curat le va da inculpatul în faţa dvs.

D. av. HORIA COSMOVICI: D-le preşedinte, numai două cuvinte.

Concluziile d-lui prim procuror sunt în completă contradicţie cu invitaţia pe care aţi binevoit să o faceţi inculpatului. I-aţi spus acuzatului Codreanu: Cunoaşteţi învinuirile cari vi se aduc; aveţi dreptul, potrivit legii, să vă apăraţi.

Or, d. prim procuror ar dori ca această apărare să se facă aşa cum crede d-sa.

D. prim procuror, maior magistrat IONESCU RADU: Nu!

D. av. HORIA COSMOVICI: Dar atunci, cu privire la sistematizarea materialului, cine spune sistematizarea lui, spune aranjarea materialului într'un anumit fel. Dacă dvs. cereţi să se sistematizeze materialul, înseamnă că doreţi să se facă pledoaria în locul celui care are datoria să o facă.

Omul l-aţi putut acuza cum aţi vrut, în ce ordine aţi crezut că este bine şi util, dar lăsaţi-l să se apere în ordinea în care crede el că este bine să se apere.

Interogatoriul, în sensul pledoariei, este ceva strict personal şi el se apără aşa cum îl îndeamnă conştiinţa, aşa cum îl ajută capul şi numai capul său.

Noi, apărarea, credem că nu vom mai avea mult de adăugat după apărarea lui Corneliu Zelea Codreanu.

Acum, în privinţa şedinţei secrete, ea nu se motivează decât cu un singur lucru: ceeace se spune trebue să rămână la secret. Lăsaţi mai întâiu să se spună şi pe urmă apreciaţi dacă este nevoe să fie la secret, sau public.

Noi, care am avut marea uşurare de a studia împreună, primiţi alături de inculpat apărarea şi de a examina planul său, pe care să-l formăm şi noi după planul lui, noi vă putem spune că nimic nu va motiva o şedinţă secretă.

Şi atunci, vă rugăm, în felul în care am lucrat şi am colaborat, şi am fost acceptaţi de către inculpatul de astăzi să-l apărăm, ştim că este atâta curăţenie şi atâta lucru spus cu rost şi cât trebue, cu orice risc cât trebue, nu mai mult decât trebue, încât faptul de a motiva o şedinţă secretă pe un probabil lucru cari ar stingheri, vă spun cinstit că ne întristează. Nu veţi auzi nimic care să motiveze o şedinţă secretă. Dacă veţi auzi, sunteţi suveran să o hotăriţi dar numai ulterior.

D. prim procuror, maior magistrat IONESCU RADU: Domnule preşedinte, aş vrea să dau numai o explicaţiune. Atunci când v'am făcut dvs. acea cerere, nu am înţeles a produce o oarecare greutate modului de a se apăra şi a-şi prezenta mijloacele de apărare acuzatul.

Am fost poate înţeles greşit. Eu am vrut doar să atrag atenţiunea onoratului consiliu şi să-l roga ca atunci când va veni în discuţiune infracţiunea prevăzută de art. 209 adică delictul în contra ordinei sociale, atunci doar să apreciaţi dvs. dacă nu este cazul să se facă şedinţă secretă. In colo, fără îndoială, ar fi un lucru contrar conştiinţei mele să impun unui consiliu, ceeace nu pot să fac, să împieteze asupra mijloacelor de disculpare a acuzatului.

Acestea erau explicaţiile pe cari voiam să le dau.

Dra av. LIZETA GHEORGHIU: Domnule preşedinte, onorat consiliu, cred că ordonanţa definitivă care a fost publicată şi difuzată cât şi actul de acuzare, nu sunt secrete în punctele lor; ori tocmai acestea sunt şi punctele noastre de apărare.

D. prim preşedinte colonel magistrat DUMITRU CONSTANTIN: Consiliul va aprecia la timp utilitatea şedinţei secrete.

Vă rog să vorbiţi în ordinea articolelor, aşa încât la art. 209 să vorbiţi la urmă. Aveţi cuvântul.

APĂRAREA ACUZATULUI

D. Corneliu Zelea-Codreanu: Domnule preşedinte, onorat consiliu, domnule procuror general.

La perchiziţia care mi s'a făcut în noaptea de 17 Aprilie, pe biroul meu, pe ultima pagină a bloc notesului s'a găsit o notiţă. Ce conţinea acea notiţă?

Dela 1 Noembrie 1933 până la 1938, lefuri, chirii, datorii personale de 40 milioane lei. Dedesupt, Mihail Manoilescu, director 72 mii lei lunar, administratorii delegaţi: Grigore Manoilescu 52 mii lei lunar şi Mircea Manoilescu 42 mii lei lunar.

La instrucţiune m'am pomenit la un moment dat cu ea în faţă şi cu întrebarea, unde sunt cele 40 de milioane pe care le-ai cheltuit d-ta de la data de 1 Noembrie 1933 şi până în prezent. Am rămas uimit. Nu am avut niciodată suma aceasta, nici noi nici mişcarea.

— Nu se poate, este o notiţă pe care ţi-o arăt. Şi mi-a arătat notiţa. Imediat am dat toate explicaţiunile asupra acestei notiţe, deşi d. prim procuror care mi-a făcut instrucţia a avut delicateţea şi amabilitatea să nu treacă această dovadă împotriva mea nici în rechizitoriu şi nici în ordonanţa definitivă, a fost trecut însă faptul că eu aşi fi deţinut fonduri, că această mişcare a cheltuit fonduri imense şi că aceste fonduri nu puteau avea decât o origină obscură, streină, necorectă şi că urmăream să provoc în România un război civil, o revoluţie, etc.; să înarmez populaţia, să cumpăr şi să fac depozite de arme. Deşi în ordonanţa definitivă şi în rechizitoriu nu a apărut şi nu este vorba despre această sumă, totuşi la Radio, în ziare, în România şi în străinătate a apărut.

Domnule preşedinte şi onorat consiliu, eu nu sunt în judecată pentru acest fapt, deci nu mă apăr împotriva acestui lucru pentru a mă descărca de o eventuală pedeapsă; nu. Imi apăr organizaţia, însăşi onoarea şi pentru aceasta să-mi permiteţi să insist puţin asupra acestei chestiuni urmând ca pe urmă să intru în procesul propriu zis şi în ceeace sunt acuzat.

D. prim preşedinte colonel magistrat DUMITRU CONSTANTIN: Fără să înţeleg să limitez dreptul d-vs. de apărare vă rog să ţineţi seamă că organizaţia nu este dată în judecată şi că este vorba de faptele limitate. Fără a vă lua ceva din libertatea d-vs. de apărare vă rog să ţineţi seamă că apărarea d-vs. este determinată în cadrul textelor de lege de acuzaţie. Prin urmare vă rog să treceţi asupra acestor chestiuni şi să revenim la procesul în sine.

D. CORNELIU ZELEA CODREANU: Domnule preşedinte eu nu o să abuzez de chestiune dar vă rog să-mi permiteţi, este onoarea mea în joc şi s'a vorbit atât despre această chestiune. Şi atunci ce s'a întâmplat? Am dat explicaţiuni. Cu o săptămână sau 3 zile înainte de această percheziţie s'a prezentat la mine o delegaţie de muncitori dela minele Şorecani proprietatea d-lui M. Manoilescu. Eu nu l-am cunoscut pe oameni.

— „Domnule Codreanu am venit să vă raportăm ceva.

Domnul M. Manoilescu face parte din organizaţia dvs.?"

— „Nu face parte. Dar este prieten, îl cunosc. Vă rog să fiu iertat că întrebuinţez numele unei familii pentru a mă desvinovăţi pe mine dar aşa este situaţia".

— „Nouă nu ni s'au plătit lefurile dinainte de Crăciun la nici un muncitor de la fabrică. Am întrebat de ce? Nu merge bine industria? Merge bine dar ei au luat atâţia bani; nouă nu ne-a dat deloc. Ne-am prezentat la Creditul Industrial să ia ei în proprietate aceste mine. Venim şi-ţi spunem şi d-tale. De la 1 Noembrie 1933 şi până astăzi s'ar fi luat suma de 40 de milioane pentru lefuri, chirii, datorii personale. Directorii aveau 72 mii lei pe lună, iar administratorii delegaţi 52 şi 42 mii lei pe lună".

Eu nu am crezut domnilor, şi atunci am spus: dragii mei am să iau o notiţă şi am să întreb, pentrucă eu nu cred că cifrele acestea să fie exacte.

Cum să ia oamenii aceia 40 milioane?

Mi-am făcut notiţa. După aceia am auzit că într'adevăr Creditul Industrial a luat mina.

Iată domnule preşedinte şi onor. Consiliu pentru ce am fost interogat şi de unde se trage această chestiune a celor 40 milioane pe cari le-aş fi posedat eu.

Am pus martor pe directorul, pe inginerul fabricei de acolo, ca ei să aducă pe cei 3 care au fost în delegaţie la mine şi la Creditul Industrial, pe care eu nu-i cunosc, ca să se constate dacă au fost la mine, dacă au spus aceste lucruri şi dacă într'adevăr s'au încasat aceste sume.

Iată, am vorbit despre aceasta dar nu este suficient. Onoratul Consiliu trebue să cunoască părerile mele în această chestiune şi de aceea să-mi permiteţi să vi le expun.

Iată, în cartea mea „Pentru legionari" unde sunt toate credinţele mele scrise în mod cinstit şi corect — pentrucă eu nu le-am scris pentru procesul acesta, eu le-am scris pentru istorie şi pentru lume — iată ce spun: (citeşte:)

Dar, domnule preşedinte şi onorat Consiliu acuzaţia care mi se aduce astăzi, prin ordonanţă definitivă am mai întâlnit-o şi este parecă, legată întotdeauna de mişcările acestea de renaştere morală şi naţională, asupra cărora se aruncă de către cei cari le urăsc cu toate invectivele, aruncându-le toate acuzaţiile din lume.

Iată ce ni se întâmpla nouă acum câţiva ani.

Iată ce scria despre noi o presă înstrăinată.

D prim procuror maior magistrat IONESCU RADU: Vă rog indicaţi pagina unde citiţi.

D. CORNELIU ZELEA CODREANU: paginele 444—447.

După ce ne califică: „Mişcare de dezordine, de anarhie, de încălcare a legilor şi teroristă". după aceea în articolul „In slujba străinilor": (Citeşte).

Dar domnule preşedinte, nu a trecut mult şi ni s'a întâmplat altceva. Nu a trecut mult şi o nouă campanie se porneşte împotriva noastră.

Adversarii noştri ne-au găsit o nouă sursă financiară în fabrica de bancnote false dela Răşinari. Senzaţionala descoperire a umplut coloanele ziarelor politiciniste şi jidăneşti. Dăm mai jos, din câteva ziare, — numai titlurile le citez — „Garda de fier şi fabrica de falsificat banii de la Răşinari", „Sursa fondurilor de propagandă". La Răşinari, comună situată în apropierea Sibiului, s'a făcut o senzaţională descoperire de natură a prezenta o întreagă organizare politică. în cea mai urâtă lumină, împotriva căreia guvernul, care acum are în mână cele mai zdrobitoare dovezi, va trebui să procedeze cu toată străşnicia".

„Fabrica de bani falsi a Gărzii de fier". „Din cercetările întreprinse s'a constatat însă, spre stupoarea tuturor, că de data aceasta nu este vorba de o bandă de ţigani sau de descreerăţi cari înfruntă legea, ci de însăşi Garda de fier, organizarea politică a d-lui Zelea Codreanu, care în ultimul timp s'a dedat la cea mai deşănţată campanie împotriva guvernului şi a tuturor partidelor politice din România. Pentru cei cari cunosc însă mai deaproape activitatea Gărzii de fier, cu cetele care cutreeră ţara de la un capăt la altul, lucru pare natural: în asemenea împrejurări trebuesc în primul rând bani. Ori, se ştie că propagandiştii Gărzii de fier dispuneau în ultimul timp de numeroase fonduri, cari le permiteau deplasări la sate, precum şi scoaterea de ziare, înarmarea membrilor devotaţi cu toate cele necesare cuceririi puterii, à la Hitler".

Aici, bine înţeles, se continua, avocatul Liveanu (?) a descoperit un senzaţional material compromiţător, din care reese că fabrica de bani dela Răşinari servea exclusiv scopurilor politice subversive ale Gărzii de fier. Printre corespondenţa confiscată s'au descoperit scrisori dela diferite organizaţii, în special dela organizaţia din Iaşi, în care d. G.... îmi cerea o mare sumă de bani ca să cumpere o camionetă. Organele poliţieneşti au operat o serie de arestări şi au ridicat întreg materialul compromiţător, împreună cu aparatele, cari serveau la falsificarea banilor. Cercetările continuă cu multă asiduitate.

Un alt articol: „La furci cu falsificatorii"! Altă foaie! „Aşa a procedat asociaţia de conspiratori, zisă Garda de fier. Ea pretinde că activează în numele naţionalismului. Această ipocrizie trebue demascată în faţa opiniei publice. Naţionalismul pentru a fi servit, nu are nevoe de organizaţii oculte, de asociaţii secrete, mai ales nu are nevoe de metode ca acelea practicate de Garda de fier. Nationalismul este o credinţă care se apără la lumina zilei, deschis, cinstit, sincer, o asociaţiune care serveşte naţionalismul prin ordine secrete, prin culiburi invizibile, celule oculte şi mai ales prin falsificare de bani, ca nişte infractori de rând. Garda de fier nu este decât o mână de aventurieri, grupată clandestin pentru cucerirea violentă a puterii de Stat, prin cea mai deşănţată şi ruşinoasă demagogie. Aceasta în numele ideii naţionale".

Mi se pare că citesc pasagii din ordonanţa de trimitere în judecată: „descoperirea bandei dela Răşinari pune în adevărata ei lumină Garda de fier. Lumea se întreabă de unde au aceşti bani, pentru organizare, pentru cumpărare de camioane, pentru călătorii, pentru întreţinerea maşinelor? de unde? Fabrica dela Răşinari indică sursa; falsificarea de bani. Garda de fier este o gardă de falsificatori şi nu poate vorbi în numele naţionalismului".

Iată ce ni s'a întâmplat. Am spus numai un episod, ca să vedeţi ce ni s'a întâmplat nouă, în viaţa noastră, cât s'a aruncat cu noroi asupra sufletelor noastre, pentrucă nu a fost nimic adevărat din tot ce scrie aici. Nici măcar nu s'a făcut o cât de mică cercetare, nici măcar nu ne-a chemat la instrucţie. Dar nimic.

Iată dar, acum să-mi permiteţi să arăt cum am trăit. Este natural ca să se vadă. De unde se poate vedea? Daţi-mi dosarul I, pag. 210.

Iată o circulară a d-lui general Cantacuzino. Când rostesc acest nume, vreau să vă împărtăşesc dvs. această convingere pe care am avut-o eu, trăind alături de bătrânul nostru general, convingere pe care cred că o are orişice român de bună credinţă: că generalul Cantacuzino Grănicerul a fost un om de o corectitudine sufletească şi în materie bănească, pe care nu cred că s'ar putea găsi cineva în această ţară să-i poată arunca măcar o cât de mică acuzaţie. Ei bine, aflaţi, domnule preşedinte şi Onorat Consiliu, că d. general a fost însăşi până la apropiere de moartea sa, casierul organizaţiei noastre. A dorit el singur să administraze tot...

El a fost preşedintele şi casierul acestei organizaţii.

Iată ce scrie d. general Cantacuzino într'o circulară către şefii regionali:

„Rog puneţi-vă la curent cu datoriile din iconiţe, broşuri, cotizaţiuni, etc., şi gândiţi-vă că dacă fiecare membru ar plăti 5 lei lunar egal 60 lei anual, la 50.000 de membri ar face 3.000.000 lei anual, ceeace ar acoperi toate cheltuelile noastre, deoarece noi nu facem nici lux, nici risipă".

Iată acum şi o circulară a profesorului Vasile Cristescu către judeţul Vlaşca:

„Ştim că mişcarea noastră este foarte săracă.

S'a făcut din nou apel la spiritul de sacrificiu al legionarilor.

S'a dispus ca fiecare judeţ să ajute centrul.

In nici un caz însă contribuţia nu va fi inferioară 500 lei lunar.

Aceasta se va ridica treptat, pe măsura organizaţiei la 2000 lei.

Cred că spiritul de jertfă pe cari în toate ocaziunile l-au arătat vlăscenii nu se va desminţi nici de astă dată".

D-le preşedinte şi onorat Consiliu, ceeace am scris eu este cuprins în cartea aceasta, şi mai pot să fie încă un număr de circulări care nu au fost trecute aici, fie pentrucă nu le-au găsit băieţii cari au tipărit aceste cărţi sau au fost date ulterior, şi mai sunt şi interwievuri.

Acestea sunt faptele mele, aceasta este ceeace am scris eu, şi pentru care bine înţeles că răspund cu toată sinceritatea şi cu toată puterea.

Eu nu pot să răspund de ceeace îmi scrie altul mie; eu răspund de ce dau eu.

Veţi vedea dvs. imediat.

Iată circulara din 31 Mai 1925: „Tot ce se trimite scris dela centru, ordine, circulări, manifeste, nu se împarte nimănui gratuit. Se va vinde cu un leu foaia.

Onorat Consiliu, nu ştiu dacă ştiţi că în viaţa politică se tipăresc foarte multe manifeste, broşuri, de către fiecare grupare politică, publicaţiuni cari de obiceiu se împart gratuit. Aşa se obişnueşte. Este pentru prima dată în viaţa politică a României când manifestele pe care le vedeaţi dvs. lipite pe străzi şi cari ne aparţin nouă sunt plătite până la unul.

Oricare manifest al nostru a fost cumpărat de la sediu sau de la librării pentrucă au fost împărţite şi pe la diferite chioşcuri.

Oricine a vrut să facă un bine — dinăuntrul mişcării sau din afara mişcării — a venit cu 5 lei şi l-am dat cinci manifeste, a venit cu 100 lei şi l-am dat 100 de manifeste, fiecare a luat şi fiecare a plătit.

„...se va vinde cu un leu foaia.

Vedeţi câtă grijă, câtă muncă puneam pentru toţi! Eu nu le-am făcut toate acestea în vederea acestui proces.

Costa 6 lei o masă şi spuneam: cine nu poate câştiga 12 lei pe zi prin propria sa muncă şi preferă să cerşească, să stea pe capul altora cari muncesc, acela nu este nici om, nici legionar. Nici o muncă nu este ruşinoasă. Le spuneam: mai bine să tăiaţi lemne şi să căraţi apă decât să vă duceţi la cerşit. Trebue să alungăm dintre noi această boală, această mentalitate nenorocită şi să fie o datorie de onoare pentru noi că fiind valizi, suntem obligaţi să avem atâta simţimânt în noi, încât să căutăm să câştigăm prin propriile noastre mijloace hrana de toate zilele. Şi aceasta nu într'o ţară săracă, unde într'adevăr câştigarea existenţei ar fi eroism, ci într'o ţară bogată ca a noastră şi binecuvântată de Dumnezeu, unde banul se câştigă atât de uşor. Toţi acei cari într'o asemenea ţară nu pot câştiga 12 lei pe zi sunt nişte imbecili, cari nu justifică cu nimic dreptul la existenţă.

D prim preşedinte colonel magistrat DUMITRU CONSTANTIN: Vă rog să vă rezumaţi expunerea, pentrucă deja a trecut o oră şi încă n'am intrat în chestiune.

Tribunalul va avea şi el broşura şi o va ceti.

D. CORNELIU ZELEA CODREANU: Dece insist asupra acestui lucru?

Vreau să arăt că n'a fost un caz izolat.

Am deschis un comerţ. Toată construcţia noastră afară de părţile de fier este lucrată de mâna noastră: zidărie, lemnărie, tencuiala, vopsitul.

Am pornit pe această cale cu 73.000 lei, sumă adunată de noi la tabăra dela Carmen Sylva. Am cheltuit peste 60.000 lei cu reparaţiile, şi de aceia, la 16 Noembrie aveam puţină marfă, — coloniale n'aveam, pentru că nici un engrosist nu a vrut să ne acorde credit măcar pentru 5000 lei.

Altă circulară:

Conducerile de judeţe şi regiuni vor fi clasificate după capacitatea lor de conducere şi după activitatea depusă, după corectitudinea în materie de mâinuire a banilor. Am putut cu durere, să constat că, cu toată şcoala legionară, cu toate insistenţele noastre de anul trecut, asupra omului corect, suntem încă departe de această corectitudine. Nici un drept nu putem avea, nici o pretenţie de guvernare, nicio critică a politicianismului nu putem face, dacă nu suntem corecţi.

Acelor cari mă întreabă „când vom începe acţiunea politică pentru guvernare" le răspund: atunci când şefii de judeţe şi de regiuni îmi vor raporta că în organizaţia lor nu mai există nici un om incorect.

Mai departe: după acest din urmă aspect, lucrând la clasificare am găsit organizaţii cari au comandat mărţişoare şi alte lucruri şi cari până astăzi nu şi-au achitat obligaţiile. Aici este vorba de altceva; ai luat o marfă, ai vândut-o şi nu ai restituit banii. Vă rog gândiţi-vă, că se ridică în total la 200.000 lei sumele rezultate din vânzarea acestor mărfuri, astfel încât organizaţia nu se mai poate mişca, este paralizată.

Când au murit băeţii în Spania Moţa şi Marin, am dat următorul ordin: „Fiind nevoe de o sumă mare, fac apel la cei cari au să contribue telegrafic, pentruca aceste trupuri sfinte să fie aduse în ţara lor".

Intr'adevăr, oamenii, Românii toţi au răspuns şi am putut să-i aducem.

Am ajuns şi în perioada electorală, unde se spunea că am făcut atâtea. Iată un apel urgent:

„Legionari, Partidul totul pentru ţară a pus liste la Cameră în toată ţara şi la Senat în 47 judeţe. Au rămas neachitate 19 judeţe la Cameră şi Senat. Taxele acestea se ridică la 230.000 lei. Nici judeţele şi nici centrul nu mai au un ban. Mai sunt trei zile până la 10 Decembrie, dacă nu putem plăti taxele, listele cad. Facem un urgent apel la toţi legionarii şi prietenii să contribue telegrafic, după putere, la plata listelor acestor judeţe, sau cine are să ne împrumute, cu obligaţia pentru noi a le restitui aceste sume.

Semnat N. Totu, şeful biroului electoral".

Conducerea mişcării încearcă să găsească un credit pe o durată mai lungă la diverşi antreprenori, căci se simţea nevoe urgentă de tâmplărie, de calorifer. Ne-am gândit că se poate lansa un nou împrumut, — şi mai sunt aici circulări pe care nu le citesc, dar vreau să vă spun, domnule preşedinte şi onorat tribunal. Am terminat cu primul punct. Voiu intra, d-le preşedinte şi onorat Consiliu, în miezul procesului, — pentrucă acest proces are trei învelişuri: o parte care se judecă dincolo de aceste ziduri, în presă şi la Radio — şi acolo eu nu pot să fac nimic — o altă parte o constitue o serie întreagă de acuzaţiuni, ca cea dinainte, din rechizitoriul d-lui procuror şi din ordonanţa definitivă, dar pentru care nu sunt dat în judecată — sunt trecute ca acuzaţii, dar nu sunt dat în judecată pentru ele — şi în sfârşit, o altă parte, pentru care într'adevăr sunt dat în judecată.

Acum vreau să intru în miezul procesului meu. Sunt acuzat de trădare. La baza acestui punct, a acestei acuzaţii, stau: un act fals şi o circulară a mea interpretată cu totul greşit.

Care este actul fals şi ce înţeleg eu prin act fals? Inţeleg ca act fals un act care nu-mi aparţine, pe care nu l-am văzut niciodată în viaţa mea, care nu s'a găsit nici măcar în casă la mine, un act scris de un individ, care nu iscăleşte ca să-l pot găsi şi să-l întreb ce este cu acesta. Şi găsit unde? La vopsitorul dela Casa Verde.

Ce este acest act, găsit la vopsitorul Negoescu dela Casa Verde? Este un memoriu informativ. Mi-l aduce d. căpitan prim procuror, mi-l pune în faţă şi mă întreabă: Ce-i cu acesta? Cum l-am văzut, din primul moment, am spus: Nu l-am văzut niciodată în viaţa mea. N'am avut nici un fel de ezitare ca să spun: poate l-oi fi văzut sau nu. Nu. Nu l-am văzut niciodată în viaţa mea, nu s'a găsit la mine. A fost introdus probabil la zidar de cineva care este un agent provocator. Si atunci am început să-l citesc.

Ce voia să se dovedească cu acest act? Intâiu că eu am activat în timpul dela 1934 primăvara şi până toamna, adică exact în timpul în care n'aveam voie să activez. Pentruce? Pentrucă impun cotizaţii. Zice: D-ta mi-ai dat mie ordin să fac un istoric al acestei chestiuni. Iată istoricul: Se pun cotizaţii din acest timp, numai acelea. La început n'am înţeles, dar pe urmă mi-am dat seama că probabil cineva, vre-un binevoitor, se gândea că procesul meu are trebui să fie pus pe această bază: adică continuarea organizaţiei clandestine a aşa zisei Gărzii de fier, într'o epocă în care n'avea voie, şi în legătură cu partidul Totul pentru ţară, că adică partidul Totul pentru ţară nu este altceva decât camuflarea Gărzii de fier. Probabil că binevoitorul care a voit să-mi facă acest bine s'a gândit la aceasta.

Al doilea punct care urmează să fie demonstrat din acel memoriu, cum că este un agent acoperit al meu şi că am agenţi acoperiţi — de aici chestiunea cu agenţii acoperiţi.

Dar am un noroc.

Norocul meu este că întrebuinţează nume, pentruca să dea verosimilitate; erau 15 pagini cari trebuiau umplute şi atunci era foarte greu să scrie în raport că a activat dela data cutare până la data cutare: trebuia să întrebuinţeze nume şi aici este norocul meu.

Iată acest memoriu (vol. instrucţie, dosarul 9, pag. 64, declaraţie).

Domnilor, eu nu sunt un expert, dar rog cu putină judecată, — eventual dvs. puteţi să chemaţi pe cineva, — să se vadă dacă această hârtie şi acest scris este din 1934, dacă nu e scris acum de curând. Este aşa de proaspătă cerneala, încât nu poate să dateze, cred eu, — o spun în apărarea mea, — din 31 Decembrie 1934.

Iată ce spune: „Pentru mine se menţine ordinul dvs. acelaşi, din 1927, — rămâi acoperit".

Mai departe vorbeşte de încasări şi face un tablou al acestor încasări, — iată, uitaţi-vă domnilor, — făcute în timpul cât strigam, cum arătam, ca să dea fiecare câte 50 de lei...

D. prim preşedinte colonel magistrat DUMITRU CONSTANTIN:

Vă adresaţi numai Tribunalului.

ACUZATUL: Da d-le preşedinte.

Iată tabloul pentru 1934 de sumele vărsate de simpatizanţii Gărzii de fier în cursul anului:

Nr. 10, 25 mii le lunar;
Nr. 24 3500 lei lunar;
Nr. 13, 12 mii lei lunar;
Nr. 21, 18 mii lei lunar;
Nr. 17, 9000 lei lunar;
Nr. 25, 11.500 lei lunar;
Nr. 23, 8.000—9.000 lei lunar;
Nr. 14, 9.000—10.000 lei lunar;
Nr. 19, circa 9.000 lei lunar;

şi ultimul fără număr, 6.000 lei lunar.

De când suntem noi nu a fost cineva care să ne facă o asemenea donaţie: maximum 1.000 lei donaţie lunar.

Dar iată ce spune mai departe:

„...şi este cauza, cu multiplele ei subcauze care mă determină să vă rog căpitane, la începutul acestui memoriu, să-mi încuviinţaţi şi mai departe acoperirea, tăinuirea".

Mă voiu opri o secundă asupra acestui punct, fiindcă „tăinuirea" este cuvântul penal, este cuvântul pejorativ, este cuvântul cerut de lege, pentru ca eu să fiu în delict. Deci, el nu se mulţumeşte a spune „acoperire", ci mai spune „tăinuire".

Nimeni nu spune: „aprobă să fiu tăinuit", spune „acoperit" sau cum vreţi, sub o formă oarecare, dar nu întrebuinţează niciodată termenul penal, pejorativ. Aceasta este o indicaţiune şi pentru mine şi pentru d-voastră.

Apoi, împarte mişcarea în: muncitorească, comercială, intelectuală şi autoritatea, — împărţire care nu a existat, fiindcă mişcarea muncitorească se poate dovedi că la noi a înfiinţat-o d. general de abia în 1937, la Azuga, primul corp muncitoresc; mişcarea comercială am făcut-o eu, toamna trecută pentru prima dată, prin înfiinţarea comerţului legionar; secţia intelectuală nu a existat nici odată şi nici secţia autoritate, — ce înseamnă această „secţie autoritate" eu n'o înţeleg, dar să trecem mai departe.

Mai spune aci, într'un loc, că am trimis la el pe ing. chimist Crângaru. Nu există. Avocatul Crângaru este citat aci ca martor, să spună dacă l-am trimis pe el să predea nişte lucruri sau aşa ceva.

In sfârşit la o pagină, spune aci că am dat ordin acestui domn ca să-mi facă un istoric al unei convorbiri care a avut loc. Şi mai spune între altele că am făcut un „cifru secret".

Pe când eram student la Universitate, poate să fi făcut o glumă de aceasta sau poate când aveam 18 ani, ca să-mi fac un cifru secret. Altfel, este ceva care nu intră în modul meu de a vedea. Vă închipuiţi că nu puteam eu să-mi fac un cifru secret ca să discut cu el chestiuni de principiu, fără să-mi dau seama ce înseamnă acest lucru?

Iată, tot la 16 Mai 1934, spune: „Dvs. mi-aţi încuviinţat să transform într'un istoric memorabilele dialoguri avute de dvs. cu conducătorul tineretului celor 250 milioane naţionalişti, cu d. profesor Dragoş Protopopescu şi cu d. profesor Crainic, la care am avut fericirea să asist, cât şi a celorlalţi pe care am avut permisiunea să le notez în fuga momentului, singur în preajmă".

Vasăzică, spune acest domn că a asistat la o discuţiune care a avut loc între mine, d. Crainic, d. profesor Dragoş Protopopescu şi el, cu şeful tineretului celor 250 de milioane de naţionalişti din lume — 250 de milioane scris în litere, nu în cifre. De aci s'a tras concluzia şi s'a publicat în ziare că am un agent acoperit.

Domnule preşedinte, eu nu sunt omul care să nu-mi asum răspunderea actelor mele. Aşa am fost toată viaţa mea, mă cunoaşte o lume întreagă care a venit în contact cu mine, toată lumea ştie că nu sunt omul care să dau înapoi sau să nu recunosc decât jumătatea. Educaţia mea a fost de natura aceasta: pentru fapta mea iau toată răspunderea şi merg înainte; dacă este a mea o recunosc, când vă spun că nu este a mea, nu este.

Şi acum, interpretarea greşită a unei circulări a mea.

Domnule preşedinte şi onorat tribunal, să vedem ce este cu circulara privitoare la informatori.

Mâncaţi în fiecare zi de o serie întreagă de agenţi care se băgau în mijlocul nostru, oameni poate cumpăraţi din sânul mişcării m..., turburaţi necontenit astăzi aşa, mâine aşa şi îndemnat de prieteni care ne arătau că avem în mijlocul nostru agenţi cari ne trădează, pun mâna pe conducă, fac o circulară către toţi legionarii şi membrii din Capitală şi spun: cei cari sunt agenţi la siguranţă, să se prezinte la mine în ziua de, individual, cei cari sunt agenţi la Statul Major să se prezinte în ziua de; cei ce sunt la Prefectura de poliţie să se prezinte în ziua de; iar cei care sunt în servicii particulare, să se prezinte în ziua de. Am explicat ce înseamnă un serviciu particular: sunt poliţişti pe lângă personagii însemnate, ca spre pildă pe lângă Max Auschnit şi alţii, în slujba acestor persoane particulare.

In sensul acesta am făcut circulara.

Circulara — spuneam eu — va fi iscălită de absolut toţi membrii culiburilor din Capitală pentru luare de cunoştinţă.